

RELIGIEUS BEGRAVEN

Levensbeschouwingen geven antwoord op de drie belangrijkste levensvragen:

verleden: de vraag naar de oorsprong

heden: de vraag naar zingeving

toekomst: de vraag naar 'na de dood'

In het antwoord op de vraag wat er na de dood gebeurt, zijn drie antwoorden te onderscheiden:

hiermaals: het leven is eindig, de dood is het einde

hiernamaals: het leven is eindig, de dood is een grens

hiernanogmaals: het leven is niet eindig, de dood is een overgang naar een nieuw leven

Het levensbeschouwelijke landschap is zeer divers.

Hoe is op begraafplaatsen die levensbeschouwelijke, c.q. religieuze verscheidenheid terug te vinden?

RELIGIE 16: ISLAM 3 - ISMA'ILIETEN OF ZEVENERS

Isma'ilitisch kalligram: Ali als tijger van Allah

STROMINGEN IN HET SJI'ISME

Bij de Sji'ieten (de volgelingen van de Sji'at Ali = de partij van Ali) heeft het geloof in de (twaalf) Imams als opvolgers van Mohammed via Ali geleid tot diverse stromingen, c.q. sekten. Er zijn drie belangrijke stromingen:

- de *Imamieten* ofwel Twaalvers, de overgrote meerderheid van de Sji'ieten, die geloven dat er twaalf Imams na Mohammed zijn geweest en dat de twaalfde Imam als Mahdi zal terugkeren.
- De *Isma'ilieten* of Zeveners geloven dat Isma'il en niet Moesa al-Kazim de opvolger was van de zesde Imam; Ismail verdween en zal als Mahdi terugkeren.
- De *Zaidiyya* ofwel Vijvers, voorkomend in Jemen, volgen Zaïd, de broer van de vijfde Imam.

SHIA IMAMI ISMAILI MOSLIMS

De naam van de *Shia Imami Ismaili Moslims*, zoals de Isma'ilieten officieel heten, is afgeleid van Isma'il († 765), de zoon van de zesde Imam van de Sji'ieten, die zij beschouwen als de zevende en laatste Imam.

Het Isma'ilisme dankt zijn ontstaan, net als die van het Sji'isme in het algemeen, aan de vraag wie er na Mohammed de moslimgemeenschap behoorde te leiden. De meerderheid koos voor Aboe Bakr, maar een fractie koos de jonge Ali ibn Abu Talib, de neef en schoonzoon van de profeet, als de leider van de gemeenschap. Toch werd niet Ali maar metgezel Aboe Bakr gekozen als eerste kalief. Pas na drie kaliefen werd Ali kalief en daarmee de eerste sjiitische Imam, en zou het imamaat van vader op zoon worden doorgegeven.

Na de zesde Imam, Jafer Sadiq, ontstond er een breuk in de lijn van de Imams. De zoon van Imam Jafer Sadiq, Isma'il, zou zijn overleden voor hij het imamaat kon overdragen. De meerderheid van de sjiieten koos daarom een andere zoon van Jafer Sadiq, Moesa al-Kazim als de volgende imam. Sommigen beweerden dat Isma'il helemaal niet was overleden, maar dat hij zijn eigen dood in scène had gezet om aan zijn vijanden te ontsnappen. Uit deze groep volgelingen zijn later de Isma'ilieten ontstaan. De Sji'ieten die Musa Kasim volgden, kenden na Jafer Sadiq nog zes andere Imams. Zij worden de *Twaalvers* genoemd.

Prins Shah Karim al-Hussayni, Aga Khan IV (1936)

Het Isma'ïlisme is de enige sji'itische stroming die tot op de dag van vandaag nog één Imam of leider kent. Heden ten dage erkennen zij prins Shah Karim, Aga Khan IV als hun rechtmatige leider. Hij wordt beschouwd als de 49e erfopvolger van Ali, de schoonzoon van Mohammed.

Aga Khan IV was de oudste zoon van paardenkenner en playboy Prins Aly Khan (1911-1960) en zijn eerste vrouw Princess Tajuddawlah Aly Khan, voorheen Joan Barbara Yarde-Buller (1908-1997), van wie hij in 1949 scheidde; zijn tweede vrouw was filmster Rita Hayworth. Prins Aly Khan werd tot verbazing bij de dood van zijn vader Sir Sultan Muhammed Shah, Aga Khan III (1877-1957) in 1957 in diens testament overgeslagen toen de titel Aga Khan rechtstreeks naar zijn oudste zoon ging.

Aga Khan I (1804-1881)

Aga Khan II (1830-1885)

Aga Khan III (1877-1957)

Aga Khan IV (1936)

Deze bracht zijn jeugd door in Nairobi. Hij studeerde af in 1959 aan de Harvard University met een BA in Islamitische geschiedenis. Hij trouwde in 1969 met en scheidde in 1995 van het Engelse model Sarah Croker-Poole, die de titel *HH Begum Salima Āgā Khān* kreeg. In 1998 trouwde de Aga Khan met zijn tweede vrouw, HSH Dr. Gabriele Princess of Leiningen (geboren Gabriele Thyssen), die zich tot de islam bekeerde en de titel *HH Begum Inaara Āgā Khān* kreeg. Ze kregen in 2000 een zoon, Prins Aly Muhammad Aga Khan; het paar scheidde in 2007.

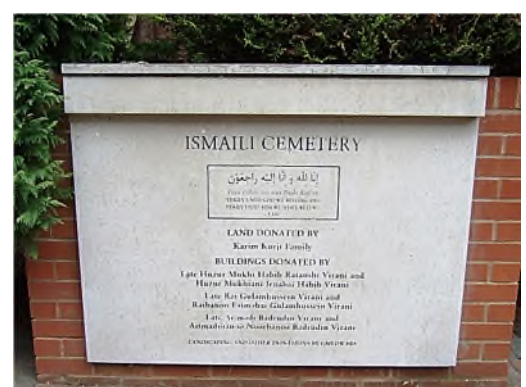
De rijkdom van de Aga Khan, die grotendeels houder is in verschillende internationale concerns, wordt geschat op een miljard dollar; zijn jaarlijkse inkomen wordt geschat op \$300 miljoen.

Als geestelijk leider is zijn belangrijkste streven het welzijn van alle moslims te bewerkstelligen in deze tijd, waarin de Isma'ïlieten in zo'n 25 landen wonen, die allemaal grote politieke en economische veranderingen hebben ondergaan. Nog verder gaat zijn streven in de stichting en het beheer van het *Aga Khan Development Network* (AKDN), waarin allerlei organisaties, stichtingen, diensten en programma's op economisch, sociaal en cultureel terrein zijn ondergebracht en die in eerste instantie zijn bedoeld voor de ontwikkeling van de armste delen van Azië en Afrika.

leer

Het theologische systeem van de Isma'ïlieten is wezenlijk opener dan dat van de meeste moslims. Velen zien er mystiek-religieuze of zelfs esoterische elementen in. Ook zijn er oppervlakkige gelijkenissen met het Hindoeïsme, zoals in de gewijde muziek. De Koran wordt grotendeels allegorisch geïnterpreteerd. Op dat gebied zijn er overeenkomsten met de soefi's en de Imamieten.

Er zijn in de liberale benadering van het geloof toch een aantal basisprincipes, zoals het geloof in Allah en respect voor het land waarin het individu leeft, maar de interpretatie van de Koran wordt aan ieder zelf overgelaten. Wie het zich kan veroorloven stort een vijfde van zijn inkomen in het gemeenschappelijk fonds, dat wordt beheerd door de Imam en dat onder andere ontwikkelingsprojecten bevordert.

begraafplaatsen

De imams, de geestelijk leiders, die van vader op zoon elkaar opvolgden werden na hun dood vaak begraven in grote mausolea. Boven de tombe van Ali, de eerste Imam werd de Imam-Alimoskee gebouwd in de Iraakse stad Najaf. De voorganger van de 49e en huidige geestelijk leider, Aga Khan III, ligt begraven in een groot mausoleum aan de oevers van de Nijl in Aswan, Egypte. Hij liet zich daar bijzetten, omdat Egypte van de 10e tot de 12e eeuw het centrum was van de Fatimiden, een kalifaat van de Isma'ilieten in Noord-Afrika.

In schrille tegenstelling tot de machtige mausolea van de Imams zijn de uniforme eenvoudige graftekens op de graven van de gewone gelovigen.

London Necropolis in Brookwood – Ismaeli Cemetery

Op de London Necropolis in Brookwood werd in 1985 met de hulp van de Aga Khan IV op plot 71 op een deel van het voormalige Anglicaanse grafveld het *Ismaeli Cemetery* gesticht. Het begraven werd begonnen in het achterste deel van de plot, bij St. Agnes's Avenue.

De Ismaeli Cemetery wordt gekenmerkt door een totale uniformiteit. De lage stenen grafpaaltjes hebben de vorm van een pentaprisma en ze staan op het grasveld mooi in het gelid. Op het bovenzvlakje van het grafpaaltje staat slechts de naam, geboorte- en sterfdatum. Op het grafveld is her en der het graf voor het grafteken afgebakend met keien of banden, maar over het algemeen beperkt het graf zich tot het grafteken. Sporadisch staat of ligt bij een graf een bosje bloemen.

wereldwijd

De Isma'ilieten hebben in de islamitische geschiedenis grote sociale en politieke bewegingen veroorzaakt, onder andere die van de Karmaten, Fatimiden, Druzen en Assassijnen.

Nu leven de ongeveer 18 miljoen Isma'ilieten voornamelijk in Pakistan en India (als Chodja's), in Afghanistan, Tadzjikistan, Syrië, Jemen, Omam, Bahrein, het oosten van Turkije, in het oosten van Afrika en verspreid in de westerse wereld, in totaal in zo'n 25 landen.